

Eerste industriële fabrikant in België haalt natureplus-label

Primeur voor baksteenfabrikant Wienerberger Belgium

BRUSSEL, 16 FEBRUARI 2009. Op donderdag 26 februari reikt VIBE vzw het natureplus-label voor gezonde en ecologische bouwmaterialen uit aan Wienerberger Belgium. Dit is een primeur voor België. Wienerberger is hiermee immers de eerste industriële fabrikant in de Benelux die voldoet aan de strenge criteria en controles van het internationale label. 'Nu steeds vaker iedereen in de bouwsector zich met 'duurzaamheid en ecologie' wil profileren, zijn strak gecontroleerde labels met goede criteria voor de consument de enige zekerheid om te weten of het over meer dan alleen maar marketing gaat. Dat Wienerberger Belgium daarbij ineens voor het strengste label koos, bewijst alleen maar dat we hier te maken hebben met een écht gezond en milieuverantwoord product', zegt directeur Peter Thoelen van het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen en wonen (VIBE vzw).

Lichte snelbouw

Het label wordt uitgereikt aan het productgamma Porotherm en Desimpel Snelbouw uit de fabrieken van Beerse (Steenbakkersdam), Rumst, Steendorp en Zonnebeke.

Voor de keramische sector onderscheidde dit toplabel tot nu toe alleen nog maar een Oostenrijkse dakpannenfabrikant en twee Duitse vestigingen van Wienerberger. Voor het eerst staan een aantal Belgische fabrieken uit de baksteensector nu aan de Europese top inzake gezondheid, milieu en functionaliteit van hun producten en een goede milieuscore op vlak van productieproces.

Een ander Belgisch product dat het label in het verleden reeds haalde is Acoustix Pan Terre, een akoestische isolatieplaat, gemaakt uit gerecycleerd papier en vlasscheven. Dit product wordt in een kleinschalig bedrijf uit de sociale- economiesector in Herstal geproduceerd.

Peter Thoelen van VIBE vzw: 'We zijn verheugd dat nu ook de grootindustrie de meerwaarde van dit bij uitstek ecologische label ervaart. Wienerberger is één van de grote spelers in de bouwmarkt, niet alleen in België maar ook op Europese schaal vertegenwoordigt Wienerberger een groot stuk van de keramische markt. Het natureplus-label betekent voor een fabrikant een reële en onderbouwde waardering van zowel het productieproces als het product zelf. Maar omgekeerd verhoogt de aanvaarding door de industrie ook de uitstraling van een internationaal label als natureplus'.

Natureplus

Er zijn twee soorten labels. De eerste soort labels wil een groot deel van de traditionele markt 'optrekken'. Het Europees Milieulabel is daar een voorbeeld van: dat richt zich tot de minst milieuschadelijke 30 % van de producten op de markt.

Daarnaast zijn er labels die alleen de topproducten op vlak van milieu en gezondheid labelen. Een bekend voorbeeld daarvan is Biogarantie in de voeding of FSC voor verantwoorde bosbouw.

Voor de bouwmaterialen is er 'natureplus'. Dat label wordt in ons land door VIBE vzw (Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen en wonen) vertegenwoordigd. VIBE-bestuurder Peter Thoelen zetelt ook in de internationale raad van beheer van 'natureplus'. Natureplus heeft afdelingen in Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Hongarije, Nederland en België. Voor Italië, Frankrijk, Denemarken, Litouwen en Groot-Brittannië wordt gezocht naar geschikte partners. VIBE vzw zette binnen de raad van bestuur van natureplus een traject op het spoor om natureplus een duidelijker internationale uitstraling en communicatie te geven. Een vergadering daarover vindt ook tijdens Batibouw plaats, op 6 maart 2009.

Dit label test niet alleen milieucriteria, maar vooral ook gezondheidscriteria: een hele reeks bedenkelijke stoffen zijn verboden. Dit wordt op detailniveau getest door de strengste en meest gerenommeerde labo's in Duitsland en Oostenrijk.

Gelabelde producten die u in ons land kan vinden zijn:

Dakpannen, snelbouwbaksteen, isolatie (uit vlas, hennep, houtvezels...), verven, lakken en beitsen, onderdakplaten, linoleum vloerbedekking...

VIBE vzw hoopt dat er nu snel een aantal bijkomende Belgische fabrikanten de waarde van natureplus inzien en het label zullen trachten te behalen.

Bewezen functioneel, ecologisch en gezond!

Natureplus als eengemaakt label voor bio-ecologische bouwproducten

De kwaliteit van bouwmaterialen of bouwproducten –daaronder rekenen we bouwmaterialen, bouwdelen en inrichtingsmaterialen- wordt in wezen door drie factoren bepaald: de gebruiksgeschiktheid of de functie ervan, de veiligheid ervan voor de menselijke gezondheid en de veiligheid voor het milieu. Vanuit de ‘duurzaamheid’ in de bouwsector is het belangrijk deze drie factoren niet alleen voor gehele gebouwen, maar ook bij elk toegepast bouw materiaal apart te optimaliseren.

Samengaan

In het Duitse taalgebied in Europa (met name in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland) staat bio-ecologisch bouwen, en zeker de productie van bio-ecologische materialen, v r voorop in vergelijking met andere landen. Door de wirwar aan labels met elk eigen criteria, was het voor de consument echter moeilijk om nog een objectief oordeel te kunnen vellen.

De vraag naar een nieuw,  engemaakt label voor ecologische bouwproducten kwam vanuit de Duitse bouwvakhandel. Onder de vleugels van de koepel BDB (Bundesverband Deutscher Baustoff-Fachhandel), vroeg de vakhandel aan een aantal testinstituten om een eenduidig label uit te werken voor dat alle andere overbodig zou maken. Aan  en label zou duidelijk zichtbaar moeten zijn welke producten de meest bio-ecologisch verantwoord zijn.

Stichting

Twee jaar later, op 20 april 2001 vond de stichtingsvergadering van de nieuwe vereniging plaats in het  kohaus in Frankfurt. De vereniging is uniek zijn als internationaal samenwerkingsverband tussen een economische sector, wetenschappelijke instellingen, milieu- en verbruikersverenigingen. Het label is toonaangevend voor toekomstgerichte, milieusparende en gezondheidsvriendelijke bouwproducten. VIBE vzw was erbij op de stichtingsvergadering.

Criteria

De criteria van natureplus zijn de strengste die er bestaan in Europa. Bovendien wordt in labo’s getest of de producten aan de criteria voldoen. Het gaat over inhoudscriteria (grond- en toeslagstoffen), criteria voor de productie (milieubalans) en criteria voor de verpakking van het product.

Om technische problemen en discussies te vermijden, moet er ook een technische goedkeuring voor het product zijn, of moet de gebruiksgeschiktheid duidelijk aangetoond worden.

De criteria om het label toe te kennen worden ingedeeld in basiscriteria (geldig voor alle producten), algemene criteria (per productgroep, bijvoorbeeld: ‘isolatiematerialen op basis van nagroeibare grondstoffen’ of ‘muurstenen’) en productspecifieke criteria (per product, bijvoorbeeld: ‘vlasisolatie’ of ‘lichte snelbouwstenen’).

Kort samengevat zijn de basiscriteria:

Het aandeel nagroeibare en/of minerale grondstoffen moet minstens 85 % van de materiaalinhoud bedragen.

De gebruikte grondstoffen moeten in voldoende mate op aarde aanwezig zijn (dus niet op korte termijn uitputbaar).

Er is een verbod op milieu- en gezondheidsbelastende stoffen (zij het basisgrondstof, toeslagstof of hulpstof).

De emissies bij productie en gebruik moeten gering zijn.

Bij de aanmaak van het materiaal moet het energieverbruik beperkt zijn.

De verpakking moet ecologisch geoptimaliseerd zijn.

De verwerkingsvoorschriften moeten duidelijk zijn.

Alle inhoudsstoffen moeten opgegeven worden ('Volldeklaration').

Dit betekent dat een hele reeks stoffen verboden zijn, dat een andere reeks stoffen slechts in beperkte mate aanwezig mogen zijn. Er worden eisen gesteld aan milieu- en gezondheidsbelasting bij de productie en gebruik, aan het vermijden van uitputting van grondstoffen en energiebronnen, aan de restauratie van winningsplaatsen van natuurlijke grondstoffen. De producent moet voldoen aan de sociale criteria van de Internationale Arbeidsorganisatie.

Voor verpakkingen zijn er een reeks beperkingen (gerecycleerd papier of karton, FSC-gelabeld hout, vrij van halogenen en weekmakers, kunststoffen liefst uit polyolefinen, uitzonderlijk uit PET, polystyrol of polycarbonaten...).

Dit betekent ook dat synthetische materialen (en zelfs alle materialen met een 'petrochemisch aandeel' van meer dan 15 %) niet in aanmerking komen voor het label. Het label geldt met andere woorden alleen voor plantaardige, dierlijke en minerale producten.

Natureplus voldoet aan de criteria die ISO 14020 stelt aan de toekenning van ecolabels:

- exact en verifieerbaar,
- precies en niet misleidend,
- de internationale handel niet onnodig beïnvloeden,
- de toekenning moet op wetenschappelijke basis, begrijpelijk en nauwkeurig gebeuren,
- toegankelijk voor alle geïnteresseerden zonder uitsluiting van bepaalde producenten,
- alle aspecten van de levenscyclus in acht nemen, niet enkel één aspect,
- innovatie en technische vooruitgang niet hinderen,
- bij de ontwikkeling van het label en de criteria ervan moet een open dialoog met alle geïnteresseerde maatschappelijke groepen gevoerd worden,
- alle geïnteresseerden moeten informatie over de criteria en de toekenning van het label kunnen verkrijgen.

Proeven en testen

Er is een procedure uitgewerkt met verschillende toetsingscommissies om de producten te testen. Een groot deel van de kosten van deze procedure wordt besteed aan fabrieksbezoeken, milieubalansen en laboratoriumproeven.